

Emil Louhivuori – monessa mukana

Emil Ferdinand Lindström syntyi Viipurissa 12.3.1872 Tuomas Tuomaanpoika Lindströmin ja Sara (Saara) Lindströmin o.s. Laihanen perheeseen. Tuomas, s. 23.10.1845, oli saanut sukunimen Lindström työskennellessään nahkurin opissa. Myöhemmin hän siirtyi kuitenkin Johanneksen Uuraaseen jollekin sen monista telakoista sepän oppilaaksi ja hänestä tuli kupariseppä ja sen jälkeen hänet mainitaan myös työnjohtajana. Asuinpaikkana säilyi kuitenkin Viipuri. Sara oli syntynyt 5.2.1849 Viipurin mlk:n Samolan kylän Kammonsaaressa (myöhemmin Lasisaari). Hänen vanhempansa olivat Antti Simonpoika Laihanen ja Anna Jeremiaantytär Koskelainen.

Molemmissa yllä olevissa kuvissa on Emil, vasemmanpuoleisessa kuvassa vielä Lindströminä, mutta oikeanpuoleisessa jo Louhivuorena vuodesta 1906 lähtien. Viipurissa suoritettujen musiikiopintojen jälkeen Emil siirtyi Turkuun lukkarikouluun (kanttori-urkureita). Vuonna 1893 Emil vihittiin Turussa Elsa Sofia Lindgrenin, s. 23.02.1873, kanssa. Valmistuttuaan Emil toimi vt. lukkari-urkurina Turun tuomiokirkossa ja Oulussa lyhyitä aikoja. Kirkonkirjat muutettiin Johannekseen 18.05.1897, sillä Emil oli saanut kiinnityksen Johanneksen seurakunnan avoimeksi tulleeseen lukkarin virkaan.

Vuodelta 1897 peräisin olevassa kartassa ”Kartta Kirkkoherran virkatalon maista Johanneksen Pitäjässä Viipurin Lääniä ja Savonlinnan Hiippakuntaa” on merkitty maa-alue ”Louhivuori” meren rannalle. Tähän lukkarille tarkoitettuun taloon nuoripari muutti asumaan. Kartan merkintä on täytynyt tehdä vasta v. 1906 tai sen jälkeen, sillä muutenhan siinä olisi tarvinnut lukea ”Lindström”. Mainittakoon, että tässä rakennuksessa toimi myös postitoimisto, ja niin Emilistä tuli myös postitoimiston hoitaja. Emilin aikana rakennusta laajennettiin ja siitä tuli 2-kerroksinen. Samalla tonttia korotettiin ja ranta suojattiin merta vastaan kivirivinteerauksella. Rantaan tehtiin myös raudoilla ja betonilla vahvistettu pitkä kivilaituri, jonka päässä oli ja on vieläkin uimakoppi. Kylältä alas merenrantaan tulevan tien toisella puolella oli Riikosten talo ja laivalaituri.

Johanneksen Vaahtolaan oli valmistunut 1888 uusi, kaunis, punatiilinen kirkko. Aluksi kirkossa ei ollut mitään soitinta, mutta 1893 sinne vihdoinkin saatiin urkuharmoni. Oikeat urut saatiin aikaan vasta seuraavan lukkarin Gabriel Heimolan aikana 1909.

Emil nimettiin 29-vuotiaana Johanneksen kuntakokouksen esimieheksi toimikaudeksi 1901-1903. Vuonna 1904 hänet valittiin samaan toimeen seuraavaksi toimikaudeksi, mutta Viipurin läänin kuvernööri ei hyväksynyt päätöstä. Syynä tähän oli Emilin toimin-

ta niin postihoitajana kuin kunnan esimiehenäkin. Vuonna 1901 oli näet julkaistu uusi asevelvollisuuslaki, jonka mukaan suomalaiset nuoret olisivat joutuneet Venäjän armeijaan, mutta postihoitaja ei toimittanutkaan kutsentakirjeitä asianomaisille. Myös muita

kutsuntaan liittyviä asiakirjoja katosi. Hänet erotettiin postihoitajan tehtävistä, Vaahtolan kansakoulun johtokunnan esimiehen tehtävistä ja Vaahtolan Nuorisoseuran esimiehen toimesta. Lisäksi hänet haastettiin oikeuteen vastaamaan virkamiehenä tehdyistä

rikkomuksista. Kihlakunnanoikeus, jonka edessä lukkari Lindström esiintyi ilman avustajaa, vapautti hänet kuitenkin kaikista syytteistä. Tästä huolimatta jatkui hänen vainoamisensa, ja vain Japanin sotaa seuranneet vapaammat tuulet estivät hänen karkottamisensa Siperiaan. Samana vuonna 1904 Emil ryhtyi Vakuutusyhtiö Suomen asiamieheksi. Vuonna 1905 alkoi suurlakko.

Lukkarin työhön kuului vielä Emilin aikana veisuu ja säästys kirkonmenoissa (yhden kerran vuodessa ruotsin kielellä), hautausveisuu, josta tosin sai perää erillisen maksun, veisuu ja opetus ripikoulussa ja lukusilla käynti. Koska matkat oli itse kustannettava, hankki Emil oman hevosen ”Hessun”. Vielä vuosina 1897–1908 lukkarin tehtävänä oli toimia myös rokottajana eli ”rupulin panijana”. Emil oli innokas nuorisoseuratyöntekijä. Hän johti useita kuoroja, jopa naapurikunnissa; näytelmien ohjaaminenkin oli lähellä hänen sydäntään, jopa puhujaseurakin perustettiin.

Vuonna 1906 Tuomas (Thomas) Lindström ja pojat Emil, Julius ja Uljas perheineen muuttivat sukunimekseen Louhivuori voimakkaan suomalaisuushengen innoittamina.

Vuosi 1907 toi Emilille ja koko perheelle suuria muutoksia. Tammikuun alusta lukien Emil Louhivuori nimettiin Suomi-Yhtiön vakuutustarkastajaksi Etelä-Karjalan piiriin, aluksi ilmeisesti sivutoimisena. Perheeseen syntyi neljäs lapsi 4. päivänä tammikuuta. Syyskuun alussa perhe muutti Viipuriin, sillä Emil oli valittu Viipurin suomalaisen seurakunnan palvelukseen Viipurin Uudenkirkon (vuodesta 1925 lähtien Tuomiokirkon) lukkariksi (kanttoriksi). Vaahtola jäi nyt muutamaksi vuodeksi lähinnä lomanviettopaikaksi. Samassa yhteydessä päättyivät myös kaikki tehtävät kunnallishallinnossa.

(jatkuu sivulla 6)

Louhivuoren talo ja uimakoppi.

Tarkennusta nimitietoon

Marraskuun numerossa oli uutispoiminta Viipurin Sanomista vuodelta 1917. Ohjelmansuorittajaksi oli nimikoitu tarkastaja V. Louhivuori. Kyseessä oli kuitenkin Emil Ferdinand eli E. Louhivuori. Oikaisua varten pyysimme vähän laajemmin suku- ja tapahtumatietoa. Kiitokset Hemmo Louhivuorelle, joka isoisänsä ja vanhojen Johannes-kuvien lisäksi esittelee ohessa suvun taustoja ja vuosisadan alkuaikojen dramaattisia vaiheita.

– Toimitus –

Meri –teeman kirjoitussadosta

Syksyn aikana saimme puolen tusinaa teemakirjoitusta. Vapaa tyylin valinta oli jälleen kerran paikallaan: satoon kertyi runoja, pieniä tarinoita sekä sukutarinoita kuvien kera.

Yhtä lailla eroja oli meren mittakaavoissa. Sitä on koettu rannan kiviltä, on keikuttu soutajien varassa, on oltu valtameren myrskyissä tai kaukaisen maan rannikkovesillä. Merillä kohtaamme aikakautensa kaunottaria – purjealuksia tuulineen – mutta yhtä lailla höyryvoiman tai diesel -moottoreiden vetovoimaisia aluksia.

Yhteenvetona voi todeta, että merestä kirjoitettaessa on aina vahva annos tunnetta mukana. Joskus se on päällimmäisenä pinnalla – niin kuin aallokko tai tyyntyvä vire. Toisinaan tunnetekijät pilkottavat rivien välistä ja niiden taustalta.

Merestä kirjoitetaan – kuitenkin kysymys on henkilöistä meren äärellä tai meren keskellä tai meren takana. Tätä kaikkea on saatu ja sitä on tavoiteltukin. Palaamme aiheeseen lisää seuraavissa numeroissa.

Ohessa on näytteeksi Maire Suomisen tiivistä tekstiä hänen merestään.

– Hannu Rastas –

”Meri on ollut portti maailmalle.”

Minun mereni

Minun mereni oli suuri, aava, rannaton. Rannaton se oli ehkä siksi, että olin niin pieni sitä katsolessani ja sieltä lähdeytyni olin vasta viisivuotias, joten en vastarantaa nähnyt. Tämä meri oli Suomenlahti ja ranta, jolta mertani katselin ja jonka rannalla leikin, oli Revonsaaren ranta.

Meri on kaunis, kaunis se on tyynenä, myrskyävänä, kesällä auringonpaisteella ja syksyllä pilvisellä säällä tummanpuhuvana. Myrskyinen se oli syntyessäni syyskuussa. Hyvä, että avustava kättilö saatiin saareen soudettua.

Meri saattaa olla myös arvaamaton ja armoton. Sen saivat myös synnynsaareni ihmiset tuntea, kun meri vei heidän sukulaisiaan. Meri on kuitenkin tärkeä myös elinkeinona.

Isäni oli laivassa koneenhoitajana ja meri oli myös hänelle niin tärkeä, että jouduttuamme sodan jaloista lähtemään hän halusi paikkaan, josta saisi meriosuutta.

Kuva: Mirja Hynninen

Niinpä nyt asun tavallaan saman meren eli Pohjanlahden rannalla ja lähisaari on nimeltään Reposaari, jonka rantaa nyt katselen.

Laulun sanoin: Kaikista meristä kaunein, mereni minun.

– Maire Suominen –

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Johannes ja DNA
s. 3

Kontot Johanneksesta
s. 5

Muistin sirpaleita
s. 6

Rantojen aarteita
s. 7

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Oikean tiedon jäljillä

Suomalaiset ovat ahkeria lehden lukijoita – ainakin varttuneempi väki. Me haluamme lehdiltä tietoa, taustoja, nopeata uutisointia, hyviä yhteenvetoja, kuva-aineistoa tapahtumien keskeltä tai tärkeiksi koettujen asioiden esillä pitämistä. Eri lukijat arvostavat eri asioita – monta kertaa se perustuu myös tottumuksen voimaan. Osaamme lukea lehteä, joka on tuttu jo lapsuuden kodista tai nuoruusvuosista. Sellaisen lehden muutokset ajassa hyväksytään ja opitaan, vaikka toisen vastaavan lehden avaaminen ei millään onnistu. Olen tavannut muusta maakunnasta muuttaneita, jotka seuraavat tapahtumia vain vanhan alueleh tensä palstoilta, vaikka niissä ei ole uuden kotimaakunnan asiaa kuin isoimmissa käänteissä. Lähilehti on heille outo otus ja kalpenee sen oikean lehden rinnalla.

Tottumuksesta kasvaa luottamus ja silloin siihen itselle tärkeimpään lehteen uskotaan sanatarkasti, yksityiskohtia myöten – olivat ne sitten tietoa tai mielipiteitä. Tässä on jotain samaa kuin autoilijan ajatusmaailmassa, jossa pysähdytään katsomaan erityisesti oman nykyisen automerkin mainoksia ja vahvistetaan uskoa omiin valintoihin. Sanomalehdille asiakasuskollisuus on tärkeä voimatekijä, vaikka on se haastekin. Tarjottavan tiedon täytyy pitää riittävästi kutinsa, sillä aina osa lukijoista on oikeimmasta tiedosta perillä. Oikaisuja tehdään, mutta yleensä paljon pienemmillä otsikoilla kuin alkuperäisen virhetiedon yhteydessä.

Johannekselainen ei lehtenä ole suojassa virheiltä ja yhtä lailla meidän uskolliset lukijamme tunnistavat oikealta polulta poikkeamisia. Tässä lehdessä haluamme tuoda kahteenkin viime syksyn artikkeliin korjattua henkilötietoa. Ei kuitenkaan takasivun taitteessa, vaan parhaimmilla paikoilla.

Etusivulta alkaa kuvallinen kertomus johannekselaisen vaikuttajan Emil Louhivuoren elämäntulusta. Lähtökohtana oli aikanaan Viipurin Sanomiin uutisoitu virheellinen etunimi, jonka olimme sellaisenaan poimineet marraskuun numeroomme. Emil ansaitsee tulla laajemminkin tunnetuksi kuin vain etunimeltään.

Toinen oikean tiedon täsmennys liittyy Johannes 100 –juttuun joulukuussa. Siinä kuten ohessa oli kolmen Rokkala-toimikunnan jäsenen kuva talvitamineissaan. Nimetyt henkilöt olivat oikeat, mutta kuvatiiedoissa järjestys oli väärin. Sama kuva löytyy ansiokaasta Johannes –historiateoksesta ja henkilöjärjestys siinäkin virheellinen, mutta eri tavalla väärin

kuin arkistokuvassa. Tältä pohjalta voi ounastella, että vuosikymmenten varrella on jo ennenkin välitetty totuudesta poikkeavaa henkilötietoa. On korkea aika korjata tilanne, koska entistä harvempi lukijamme osaa oikaista tietoja itsenäisyysajan alkuvaiheilta. Kuvassa siis vasemmalta Taavi Laurikainen, Nikolai Hiiri ja Taavetti Sairanen.

Vuosi on saatu jo hyvään alkuun. Seuraava numeromme ilmestyy maaliskuun puolella eli ensimmäisenä kevätkuukautena. Talven selkä on taittunut tammikuussa joko Heikin päivänä tai Paavon päivänä, viimeistään Kynttilänpäivänä helmikuun alussa.

Johannekselainen

JOHANNEXSELAISEN PERINTEEN VAALIJA ♦ 69. VUOSIKERTA

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä.

Sähköpostilla aineiston voi lähettää osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai johannesseura@elisanet.fi. Muussa muodossa olevat aineistot Johannes-Seuran toimistoon Kaarinan Piikkiössä, osoite: **Johannekselainen**, Toimitus, Myllytie 1, 21500 PIIKKIÖ.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Maaliskuun numeroon aineisto viimeistään 24.2. (painopv 8.3.).

Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehtitoimikunnan jäseniin.

– Lehtitoimikunta –

Kuolleita

Sylvi Annikki Uski o.s. Kosonen syntyi 4.5.1923 Johanneksessa ja kuoli 16.11.2017 Kaarinassa. Kaivaten ja kiittäen muistavat Tuula ja Jorma perheineen. Siunattu läheisten läsnä ollessa 29.11.2017.

Sylvia Anita Pyökäri o.s. Tennberg kuoli 25.12.2017 Turussa. Hän oli syntynyt 1.12.1929 Pernajassa. Kaivaten muistavat Nina, Krister, siskot perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunaus toimitettu 13.1.2018 Pyhän Ristin Suuressa Kappelissa Turussa lähimmäisten läsnä ollessa.

Martti Johannes Hirvi kuoli 24.12.2017 Turussa. Hän oli syntynyt 6.4.1929 Johanneksessa. Kaivaten muistavat Pertti, Sami, Ville ja Sanna perheineen, Reijo ja Leena, Arttu perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunaus toimitettu 27.1.2018.

Rakkaamme

Aira Eimi INKINEN

o.s. Etholén

s. 21.3.1918 Johannes
k. 12.11.2017 Ikaalinen

*Nousi siivilleen enkeli taivaan,
tuli luokse väsyneen.
Kosketti hiljaa posken nukkaa,
silitti hellästi hopeista tukkaa.
Syllin kietoi siivüllään,
kuiskasi hiljaa – lähdetään.*

Äitiä, mummia ja isomummiä kiittäen ja kaivaten

Penntti ja Hilkkä
Sami, Anu, Markus, Iiro ja Elsa
Johanna, Jari, Jaakko ja Joonas
Raija ja Jouko
Sari-Pla, Pasi, Jesse, Jerry ja Jane
Harri ja Anna-Liisa
sukulaiset ja ystävät

Siunaus on toimitettu 212.2017 läheisten saattamana. Lämmin kiitos osanotosta.

Jumalan johdatuksessa

Manfred von Richthofen oli kuuluisa saksalainen ensimmäisen maailmansodan hävittäjälentäjä. Paremmiin hänet tunnetaan nimellä Punainen Paroni, koska hän lensi kirkkaanpunaiseksi maalatulla Fokker-hävittäjällä. Hän ampui alas enemmän lentokoneita kuin kukaan muu ensimmäisessä maailmansodassa. Virallisia pudotuksia on laskettu yhteensä 80.

21. huhtikuuta 1918 hän alkoi jahdata Kanadan ilmavoimien konetta, joka yritti paeta taistelua lähellä Somme-jokea. Koska Punainen Paroni halusi tavoittaa saaliinsa, hän seurasi sitä kauaksi omien linjojen taakse liittoutuneiden alueelle.

Hän sukelsi alas matalalle saaliinsa perään eikä huomannut, miten toinen kanadalainen kone oli ottanut vuorostaan hänet tähtäimeensä. Ei ole saatu koskaan selville, mikä von Richthofenin tappoi, maasta ammuttu laukaus vai tämä toinen lentäjä nimeltään Roy Brown. Sen kuitenkin tiedämme, että Punaisen Paronin aika tuli, koska hän teki virheen jatkaessaan liian pitkään, liian kauas ja liian alhaalle vihollisen alueelle.

Myös monta uskovaa on — voisiko sanoa — ammuttu alas, koska he ovat seuranneet jotain houkutusta liian pitkään, liian kauas ja liian alhaalle vihollisen alueelle. Kuten kävi Punaiselle Paronille, yhtäkkiä yllättäen onkin kohdattava oman toiminnan seuraukset.

Miikan kirjasta luemme: ”Sinulle, ihminen, on ilmoitettu, mikä on hyvää. Vain tätä Herra sinulta odottaa: tee sitä mikä on oikein, osoita rakkautta ja hyvyttä ja vaella valvoen, Jumalaasi kuunnellen.” (Miika 6:8.)

Me emme aina jaksa, mutta meidän ei silti pitäisi lakata rukoilemasta, uskomasta ja toivomasta. Herra on luvannut pitää meistä huolta, on aika sitten millainen tahansa, kuinka pimeä tahansa. Me emme tiedä, milloin meidän aikamme loppuu ja milloin meidät haetaan. On hyvä olla valmiina, odottaa Jumalaa, uskoa ja valvoa, rukoilla. Näin kun teemme, huolta ei ole. Kaikki päättyy kerran hyvin.

Aurinkoista talvea, siunausta elämään!

– Veikko Sailola –
Vahdon kappalainen

KARJALAISET
KESÄJUHLAT
Kouvolassa 15.-17.6.2018

Merkkipäiviä

80 vuotta

23.1.2018 täytti Paimiossa **Jouko Juhani Hörkkö**, s. Johanneksessa. Vanhemmat Ilma ja Väinö Hörkkö Tikkalasta.

21.1. 2018 täytti Paimiossa **Liisa Nylander o.s. Montonen** Kaijalasta. Vanhemmat Elsa o.s. Paakkanen ja Vilho Montonen.

Lämpimät onnittelumme! LMM

70 vuotta

22.1.2018 **Lauri Kosonen** Lappeenrannassa. Laurin isänsä August Paavonpoika Kosonen Kaijalan Alatalosta.

½ vuotta

Kaksospojat **Aapo Markus** ja **Nooa Johannes Sukkinen** 20.1.2018. Pappa ja mamma (Raimo ja Kaija Hovi) onnittelevat. Isoisä Raimo on kotoisin Johanneksen Suonpäästä.

Tapahtumakalenteri

HELMIKUU

5.2. Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18-20 Viikkarin Valkaman Luusua-kokoustilassa, Juhana Herttuan katu 17.

MAALISKUU

5.3. Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18-20 Viikkarin Valkaman Luusua-kokoustilassa, Juhana Herttuan katu 17.

10.3. Uuras-Kilta ry:n sääntömääräinen vuosikokous klo 14.00 Karjalatalon Wiipuri-salissa (3. krs).

HUHTIKUU

7.4. Johannes-Seuran sääntömääräinen kevätkokous klo 13 seuran toimistolla, Myllytie 1, Piikkiö

9.4. Porin seudun johannekselaiset kokoontuvat klo 18-20 Viikkarin Valkaman Luusua-kokoustilassa, Juhana Herttuan katu 17.

TOUKOKUU

25.-27.5. Kotiseutumatka Johannekseen, ks. sivu 6.

KESÄKUU

10.-12.6. Lisämatka Johannekseen, majoitus Viipurissa. ks. sivu 8.

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

Helmikuu

LA 3.2.	klo 11-15
KE 7.2.	klo 12-17
KE 14.2.	klo 12-17
LA 17.2.	klo 11-15
KE 21.2.	klo 12-17
KE 28.2.	klo 12-17

Maaliskuu

LA 3.3.	klo 11-15
KE 7.3.	klo 12-17
KE 14.3.	klo 12-17
LA 17.3.	klo 11-15
KE 21.3.	klo 12-17
KE 28.3.	klo 12-17

Huhtikuu

KE 4.4.	klo 12-17
LA 7.4.	klo 11-15
KE 11.4.	klo 12-17
KE 18.4.	klo 12-17
LA 21.4.	klo 11-15
KE 25.4.	klo 12-17

Aira Inkisen muistolle

Äitimme **Aira Eimi Inkinen**, o.s. **Etholén**, syntyi 21. maaliskuuta 1918 Viipurin läänin Johanneksen pitäjässä Koskijärven kylässä. Tuolloin Suomessa elettiin epävarmuuden aikaa: itsenäisyysjulistuksesta oli kulunut vasta muutama kuukausi, ja vapaussota oli vielä käynnissä.

Äiti oli perheen kahdeksas lapsi. Hänellä oli kuusi vanhempaa veljeä, ikäjärjestyksessä **Eino**, **Arvo**, **Reino**, **Väinö**, **Erkki** ja **Paavo** sekä yksi sisar, joka oli lapsista vanhin: vuonna 1901 syntynyt **Aino**. Äidin jälkeen syntynyt yhdeksäs lapsi Viljami kuoli nuorukaisena 15 vuoden iässä. Perheen isä **Konsta** menehtyi Airan ollessa alle viisivuotias ja äiti **Josefina** jäi suuren lapsijoukon huoltajaksi.

Kotitilan pinta-ala oli noin 20 ha, josta viljeltyä maata oli noin 5 ha. Vanhimmat veljet tekivät maatyöt, kun taas nuorempien oli etsittävä työtä muualta. Talosta yksi huone oli vuokrattu paikalliselle kauppalikkeelle, jossa äiti jo kouluttyttönä oli apulaisena. Myöhemmin Koskijärven Osuuskauppa sai oman myymälän, ja siellä Aira Etholén toimi myyjänä yli kuusi vuotta. Tuon ajan maalaiskaupassa oli tavaraa jauhoista posliiniin ja kaikkea siltä väliltä. Äiti kertoi myyneensä mm. pikilankaa, lamppuöljyä, ikkunalasiasia, jota piti leikata lasiveitsellä, sekä kantaneensa painavia säkkejä varastosta. Bensiini kuului myös myytäviin tuotteisiin.

Ensimmäinen Koskijärvelle ilmestynyt Etholén oli nimeltään **Samuel Etholén**, joka tuli sinne sahan kirjuriksi vuoden 1750 tienoilla. Tuohon aikaan Rokkalanjoen koskessa toimi Viipurin läänin suurimpiin kuuluva sahalaivos. Kirjuri Samuelin isä, etunimeltään myös Samuel, oli toiminut Kymen kappalaisena. Suvun kantaisa on ilmeisesti ollut kotoisin Lammin pitäjän Hämeenkoskelta Etolan kylästä.

Kotoa pois

Vuoden 1938 alussa Aira muutti Vpl. Pyhäjärvelle Saaprun kylään tultuaan valituksi paikallisen Osuuskaupan myyjättären toimeen. Siellä ollessaan hän tutustui naapurikylässä Yläjärvellä asuvaan **Yrjö Inkiseen**. Ensimmäinen kohtaaminen tapahtui tietävästi Enkkuan nuorisoseuran talolla iltamissa.

Kesällä 1939 Aira muutti Kymenlaaksoon Sippolan pitäjään. Työpaikkana oli Osuusliike Jykevän päämyymälä.

Seurustelu Yrjön kanssa kuitenkin jatkui ja pariskunta meni kihloihin juhannuksena 1939. Kihlat ostettiin Viipurista ja kihlajaisia vietettiin äidin kotona Koskijärvellä.

Talvisodan ajan Aira oli työssä Sippolassa ja Yrjö puolusti isänmaata Taipaleenjoen suulla Järisevän linna-akkeissa viestialupseerina. Sodan päätyttyä Yrjö palasi rintamalta, Aira jätti työnsä Sippolassa ja he muuttivat Paimioon. Turun ympäristökuntien alueelle olivat tulleet evakkoina myös Airan äiti, sisar ja neljä veljeä.

Avioliitto ja jatkosodan aika

Aira ja Yrjö vihittiin Paimion kirkossa juhannuksena 1940. Elokuun alussa he muuttivat Kerimäelle Yrjön saatua työpaikan Savonlinnasta armeijan palveluksessa. Täällä Aira liittyi lottajärjestöön. Kun jatkosota käynnistyi kesäkuussa 1941, hän toimi Kerimäellä ilmavalvontalottana työparinaan valvontatornissa **Nestori Kaasalaisen** puoliso **Liisa**. Kannaksen takaisinvaltauksen aikana Aira siirtyi muonituslotan ja kanttiininhoitajan tehtäviin samaan joukko-osastoon, jossa Yrjö palveli. Kanttiin liikkui joukkojen siirron mukana aina Ääniselle asti.

Perheen esikoinen **Pentti** syntyi Savonlinnassa kesällä 1942. Sodan pitkittyessä asemasodaksi isä sai siirron Äänisniemeltä Laatokalle I/RTR 3:een. Kun kotitalo oli säästynyt suuremmalta tuholta ja sinne oli jo muuttanut hänen sisarusiaan, niin isä toivoi myös vaimonsa ja poikansa siirtyvän sinne. Niin tapahtuikin alkukesällä 1943, jolloin muutimme Yläjärvelle. Mutta lyhyeksi jäi tämäkin aika Pyhäjärvellä.

Lähtö Pyhäjärveltä ja evakkomatka

Oli lauantai-ilta 17. kesäkuuta 1944. Yläjärven Inkisellä piirakat oli paistettu, saunassa käyty ja lapset saatu nukkuamaan. Yöllä tuli herätys: lähtöön aikaa yksi tunti. Äidillä oli kaksivuotias poika kainalossa, eväskori käsivarrella ja vaatteita sisältävä kassi olkapäällä, kun hevoskyydillä päästiin vihdoin liikkeelle kohti Noitermaan kylää ja rautatieasemaa.

Evakkojana tuli Sakkolan suunnasta, mutta se oli jo täynnä. Niin jätiin odottamaan seuraavaa kuljetusta koulun pihaan isojen kuusten alle koko

sunnuntaipäiväksi. Illalla tuli uusi juna, joka lastauksen jälkeen sai lähtöluvan maanantaiyönä 19. kesäkuuta. Junan purkausasemaksi oli määrätty Jyväskylä, mutta sitä me emme tienneet, kun härkävaunussa vähän matkaa kerrallaan edettiin kohti Keski-Suomea. Vilkas risteysasema Elisenvaara ehdittiin sivuuttaa ennen siellä tapahtunutta tuhoisaa pommitusta 20. kesäkuuta. Vähitellen päästiin Jyväskylään, jossa evakot ohjattiin satamassa odottaviin proomuihin. Ne kulkivat yön aikana Päijännettä pitkin Korpilahden satamaan, josta äiti poikansa kanssa eri vaiheiden kautta päätyi pieneen mökkiin Saakosken kylässä. Isä vapautui armeijan palveluksesta 31.12.1944, ja perheemme asui Saakoskella kevääseen 1945 asti.

Muutto Ikaalisiin ja omaan kotiin

Keväällä 1945 muutimme Ikaalisiin; siirtoväen henkilökorttiin saapumisajaksi on merkitty 1.5.1945. Isän setä **Heikki** perheineen oli muuttanut paikkakunnalle jo edellisen vuoden marraskuussa ja kehottanut isää perustamaan tänne sahan. Isä oli Yläjärvellä kotinsa mylly- ja sahayrityksessä tehnyt näitä töitä pienestä pitäen.

Ikaalisissa vuokrattiin pieni mökki Kosken talosta Sarkkilan kylässä ja isä asensi sirkkelisahan silloiseen kauppaan johtavan tien varteen. Oman kodin rakentaminen Lyykkälän kylään alkoi keväällä 1946 ja joulukuksi päästiin sinne muutamaan. Talon yläkerran huoneisiin muuttivat myös isän veli ja sisar. Samana vuonna isä siirsi sahan omalle tontille. Perheen lapsiluku kasvoi **Raijan**

ja **Harrin** syntymän myötä.

Sodan jälkeen oli puutetta lähes kaikesta: elintarvikkeista, vaatteista, rakennustarvikkeista, jne. Elettiin säännöstelyn aikaa, joten kotona pyrittiin mahdollisuuksien mukaan omavaraisuuteen. Tontin koko mahdollisti lehmän ja vasikan pitämisen, oli kanoja ja possuja. Puutarha vihannes- ja kukkapenkkeineen, marja- ja koristepensaineen sekä omenapuineen antoi satoa ja iloa, mutta myös ahkerää työtä kevästä syksyyn. Ja vieläkin osa tuolloin istutetuista omenapuista ja marjapensaista tuottaa satoa.

Isä teki sahalla töitä iltamyöhään ja äidin vastuulla olivat kaikki kotityöt, joissa riitti tekemistä varsinkin siihen aikaan, kun lapset olivat vielä pieniä. Kotieläimien hoito vei oman aikansa. Sahausaikojen kysely ja niiden sopiminen tapahtui usein puhelimella, joita tietoja äiti sitten välitti isälle. Myös kuittien ja laskujen kirjoittaminen sekä muut ”toimistotyöt” olivat äidin tehtävänä. Lasten vartuttua äiti palasi nuoruutensa ammattiin ja toimi myyjänä mm. kukkakaupassa sekä kangas- ja asusteliikkeessä. Äiti teki mielellään käsitöitä, ja hän neuloi meille lapsille monet villapaidat, puserot, sukat ja lapaset. Hän kävi myös kansalaisopiston tiloissa kutomassa kangaspuilla mattoja, liinoja ym. Äidillä oli hyvä lauluääni ja hän lauloi tai hyräili mielellään askareiden lomassa. Sävelet ja sanat tarttuivat, ja me lapset osasimme monet maakunta- ja kansanlaulut jo ennen kouluun menoa. Vanhoja lauluja säilyi äidin muistissa aina viimeiseen elinvuoteen asti.

Sodan kokenut sukupolvi ei kriisiapua saanut, mutta siirtoväen yhteiset kokemukset auttoivat sopeutumaan uusiin oloihin. Yhdyssiteeksi pakkoluovutettuun kotiseutuun perustettiin maahan Karjala-seuroja. **Aira ja Yrjö Inkinen** olivat perustajien joukossa, kun Ikaalisissa alkoi Karjala-seuran toiminta 1940-luvun loppupuolella. Äiti toimi seuran sihteeri-rahastonhoitajana useita vuosia. Monet kokoukset piirakka- ja kahvitarjoiluineen järjestettiin meilläkin. Äiti oli taitava leipomaan ja rehellisesti on sanottava, että parhaat karjalanpiirakat syntyivät meillä kotona. Isoja määriä leivottaessa hänellä oli apuna naapurin emäntä, myös Pyhäjärveltä evakkoon lähtenyt. Piirakoita kului paljon ja talkoapua tarvittiin myös silloin, kun Ikaalisten Karjala-seura järjesti Vpl Pyhäjärvi -juhlat jo vuonna 1958. Äidillä oli suuri vastuu järjestelyissä ja juhla väen muonituksessa. Hänellä oli taitoa töiden organisoinnissa ja kyky toimia ihmisten parissa. Kun Karjalaa jääneiden vainajien muistomerkkiä ryhdyttiin puuhaamaan Ikaalisiin, Aira Inkinen oli patsastuomikunnassa viemässä hanketta eteenpäin. Patsaan paljastus tapahtui kesällä 1962. Äiti ja isä arvostivat isänmaallisen toiminnan korkealle ja osallistuivat myös reserviläisten ja veteraanien toimintaan.

Vuodet puolison kuoleman jälkeen

Äiti jäi leskeksi vuonna 1981, kun isämme kuoli 70 vuoden ikäisenä. Lastenlapset saivat nauttia mummolan kotoisesta ilmapiiiristä kaikki ne vuodet, jolloin molemmat isovanhemmat olivat voimissaan, ja vielä niin kauan kuin äiti pystyi kotona asumaan. Hän ehti nähdä kaikki kahdeksan lastenlastenlastaan ja seurata heidän kasvamistaan. Äiti oli aina kiinnostunut jälkipolvien koulunkäynnistä, opiskelusta ja ammateista, ja hän seurasi tiiviisti ajan tapahtumia.

Äiti koki harvinaisen ajan Suomen historiaa ja eli tapahtumarikkaan elämän. Viimeiset elinvuotensa äiti vietti vanhusten hoitokodissa, jossa kävimme häntä tapaamassa. Koti-Karjalan muistot valokuvineen ja lauluineen olivat äidin ilona loppuun asti.

Sukunsa vanhin Aira Inkinen nukkui pois 12. marraskuuta 2017. Häntä jäivät kaipaamaan lapset ja lastenlapset perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät.

Kiitollisuudella äitiä muistaen
– **Pentti, Raija ja Harri** –

Johannes ja DNA

Isälinjat

Johannes DNA -projekti on syksyn aikana lähtenyt vauhdilla käyntiin. Jäsenmäärä on kohonnut jo yli 70 henkilöön ja toivon mukaan kasvaa samalla vauhdilla. DNA-projektimme tarkoituksena on yrittää selvittää, mistä johannekselaiset ovat tulleet ja mitä sukua he ovat toisilleen. Johannes on paikkana mielenkiintoinen: Uuraassa oli suuri satama, lasiteollisuus kukoisti, merenkulkua harrastettiin, Venäjä ja Baltiakin

olivat melkein käden ulottuvilla. Oli mahdollista ihmisten mennä ja tulla.

Keitä varhaisimmat esi-isämme todella olivat, saadaan tuskin koskaan selville, mutta mistä he tulivat Johannekseen – sitä voisi koettaa jäljittää. Jos olen oikein ymmärtänyt, monetkaan eivät ole testituloksiinsa sen syvällisemmin perehtyneet, koska asiat tuntuvat enemmän ja vähemmän vierailta. Itse olen viimeiset viisi vuotta koettanut perehtyä

nimenomaan isälinjojen DNA-tulosten ymmärtämiseen. Kertynyttä tietoa ja ymmärrystä koetan nyt hyödyntää sekä myös kasvattaa ja monipuolistaa Johannes-projektissa. Vaikka DNA-tulos on totta, niin johtopäätöksen tekeminen tuloksista onkin sitten toinen asia. Jos vielä tarkennan, niin liikun ajassa ennen kuin sukunne ensimmäinen esi-isä saapui Johannekseen. Tehtävä ei ole helppo, koska tietoa ei ole paljon tarjolla.

Tarkoitus on, että teen jokaisesta projektissa mukana olevasta suvusta ennusteen, mistä esi-isät ovat Johannekseen tulleet ja kenties mitä reittiä kulkeneet. Tarkoitukseni on myös kertoa asioista selkokielellä välttämättä kaikille vieraita genetiikan sanoja. Täysin en erityistermejä voi välttää, mutta niin vähällä kuin mahdollista koetetaan tulla toimeen. Kyselen teiltä lisätietoja ja lopuksi toimitan jokaiselle mukana olevalle ennusteen. Kun kaikki ovat ennusteensa saaneet, tietoja lisätään ennusteeseen ja toimitetaan teille. Mitä enemmän tietoa saadaan, sitä suurempi todennäköisyys on ennusteen paikkansapitävyydelle. Täyteen varmuuteen on kuitenkin niin pitkä matka, että 100 %:n varmuus jää helposti saavuttamatta. Testejä tehdään koko ajan lisää. Tilanteet muuttuvat, ja jonakin päivänä saattaa puuttuva lenkki löytyä.

Ajatuksena on myös kertoa Johannekselaisesta, miten eri sukujen DNA-tutkimus on edennyt. Mikäli joku ei halua tietojansa esiteltävän julkisesti, voi ilmoittaa tästä Marjatta Haltialle.

Missä kulkivat he kerran?

Nykyihmisen alkukotina pidetään Afrikkaa, jossa kaikkien nykyisten yhteinen esi-isä ”Aatami” ja kaikkien nykyisin elävien naisten yhteinen esiäiti ”Eeva” ovat eläneet. Aatami ja Eeva eivät olleet pariskunta, vaan Eeva on elänyt vähintään 60 000 vuotta ennen Aatamia. Osa Kenian savanneja asuttaneista ihmisistä muutti aikanaan Lähi-idän alueelle, josta heidän jälkeläisensä vähitellen lähtivät eri suunnille maapalloa osan jäädessä niille sijoilleen. Ihmisten perimässä tapahtuneiden tiettyjen muutosten perusteella tutkijat ovat voineet jakaa ihmissuvun eri sukuhaaroihin, joita kutsutaan haploryhmiksi.

Suomalaisista miehistä noin 60 % kuuluu N-haploryhmään. He tulivat idästä ja ovat paremmin tunnettuja ns. ”volganmutkalaisina”. Johannekselaisista tähän ryhmään kuuluvat mm. seuraavat suvut: Haltia, Hyle, Kontto, Kosonen, Kouvonen, Kukkonen, Loikas, Skyttä ja Väntsi. Heidän isälinjansa juontaa Venäjältä suoraan Karjalan Kannakselle.

Muista ”Niilon pojista”, kuten N-haploon kuuluvia myös kutsutaan, tekivät Baltian-kierroksen Stenbergit ja Reposet, Hörköt nähtävästi myös Puolan lenkin.

Toiseen suureen ryhmään, I-haploa edustaviin ”Iivarin poikiin”, kuuluu n. 30 % suomalaisista miehistä. Näitä lännestä Saksan, Tanskan ja Ruotsin kautta Suomen alueelle tulleet ovat mm. Kesäläiset ja Puusat.

Kirjoset kuuluvat pieneen R1a-slaavilaiseen haploryhmään ”Raulin poikiin”, joiden esi-isät päätyivät aikoinaan Pohjois-Eurooppaan, ensin Saksan ja Puolan paikkeille ja sieltä edelleen Suomeen.

Jos et ole vielä mukana, hyppää kyytiin, matka menneisyyteen alkaa...

– **Markku Komonen** –

Olen äitini puolelta johannekselaisia. Äitini Maija o.s. Kosonen syntyi Puksaressa vuonna 1925 Olga ja Ivar Kososen perheeseen.

Saarelaisten pikkujoulu

Saarelaisten pikkujoulua vietettiin viikkoa ennen varsinaista joulua lauantaina 16.12. seuran toimistolla. Osallistujia oli kaikista saarista. Puuhanaishina olivat **Riitta** ja **Liisa**. Olimme iloisia siitä, että

juhlan viettoon saapui kaikkiaan 26 henkilöä. Hieman ahdasta oli, mutta sopu antoi sijaa. Kehotimme kaikkia pysymään paikallaan jo tarjoilunkin vuoksi. Liisa lausui tervehdyssanat, ja

sen jälkeen sytytettiin kynttilä kaikkien edesmenneitten saarelaisten muistolle. Muistoruno ja harras yhteislaulu ”Maa on niin kaunis” sopi hyvin hiljaisen hetken jälkeen. Kuunneltiin jouluevankeiliumi Hannukkalan viisi.

Joulusta on monenlaisia runoja ja sananparsia. Niiden mukaisesti joulu tuo paljon hyvää tullessaan. Jouluna saavat lapset voita leipää ja vanhat ämmät olutta juuva. Pirtti pitää olla siivottuna ja leipomukset valmistettuna. ”Siitpä Jumalan juhla, aina toivottu tulija. Tunkihe tuvan sisälle, astui kohta orren alle. Lahjoinensa, lauluinensa, ilon kallihiin keralla.” Pari jouluista runoa ja sen jälkeen alkoikin iloinen puheenporina. Liisa luki **Armas Haltian** kirjoittaman murrejutun Haltiansaaresta. Ennen vanhaan nimenantajat kulkivat paikasta toiseen ja tulivat Haltiansaareenkin. Silloin saarella oli vain kaksi eläjää, yksi kummassakin päässä saarta. Nimenantajat saapuivat toisen luo, ja hän läksi karkuun. Hän ja saaren osa saivat nimekseen **Villi**. Villi-suku on hävinnyt kokonaan. Viimeinen suvun asukas oli **Maikki Villi**, joka on kuollut 1890-luvulla. Nimenantajien tultua saaren toiseen

päähän ei asukas lähtenyt karkuun. Hänet nimettiin **Haltiaksi**. Haltia-suku on ollut elinvoimainen ja levinnyt saaren ulkopuolellekin.

Saaren rannassa on kaksi isoa kiveä. Isompi on Ämmäkivi ja pienempi Ukkokivi. Tarinan mukaan joku nainen meni mereen niittämään ruokoa ja joutui liian syvälle. Hän huusi avuksi ukkokaan, joka tulikin, mutta he molemmat hukkuivat. Kivet saivat nimensä tästä tapahtumasta. Asikaisen valkaman kohdalla on kivi, jossa on selvä oikean jalan jälki. Sitä on nimitetty Vappovainaan kiveksi tai Vapahtajan jalanjäljeksi. Aarteita oli saarella ainakin kahdessa paikassa. Antti-äijä osasi verensulkemissanat. Lapsien kysyessä häneltä näitä sanoja oli vastaus: ”Seisoo ko lautamies helvetis!” Antti-äijä oli vanhan ajan tervaskanto. Hän ei koskaan sairastanut ja hänen hampaansakin olivat vahvat ja valkoiset. Pari viikkoa sairastettuaan hän kuoli 91-vuotiaana. Ensi kesänä Haltiansaareen kävijöille tässä olisi haasteita. Koettakaapa löytää nämä kivet ja ottakaa niistä valokuvat!

Haastelun lomassa maistui joulupuuro. Välillä laulettiin joululauluja ja

muisteltiin, milloin Hankalan koulupiiri ja ”Pukin lukio” on perustettu. ”Pukin lukiolaiset” kokoontuivat ensimmäisen kerran syksyllä 1989 ja Hankalan koulupiirin ensimmäinen pikkujoulu oli 2.11.1991. Huunolaiset ovat kokoon-tuneet kyläkirjan merkeissä. Aloitteen tekijöitä ovat olleet **Ahti Karhu** ja **Viljo Huunonen**. Asia on saanut alkunsa jo vuonna 1979. Kovasta puheenporinasta huolimatta ei kuitenkaan oltu ihan selvillä, ”kuka sie oot”, joten suoritettiin esittelykierros. Maittavat kakkukahvit juotiin vielä juhlan loppupuolella ja jaettiin lahjapaketit. Liisa kertoi viime kesän kotiseutumatkasta ja tulevan kesän matkasta Lopuksi lainaan tähän erään juhlaan osallistujan sanoja: ”En ole mistään kotoisin, en ole karjalainen, mutta näin hauskoissa juhlissa en ole koskaan ollut!” Taidatkos sen selkeämmin sanoa! Kiitos kaikille mukavasta juhlasta! Oli ilo todeta, että me saarelaiset jälkipolvinemme ja ystävinemme haluamme sitkeästi vaalia johannekselaisuutta ja karjalaisuutta. Juhlan järjestäjät toivottavat teille kaikille hyvää alkanutta vuotta!

– Liisa Katajainen –

Johannes-Seura ry:n sääntömääräinen kevätkokous Johannes-Seuran toimistolla, Myllytie 1, 21500 Piikkiö, lauantaina 7.4.2018 klo 13.00

Käsitellään sääntöjen 9 §:ssä mainitut asiat.

– Johtokunta –

**UURAS-KILTA RY:n
sääntömääräinen
vuosikokous lauantaina
10.3.2018 kello 14.00
Karjalatalon Wiipuri-salissa
(3. kerros).**
Kahvitarjoilu.
Tervetuloa
– Uuras-Kilta ry:n hallitus –

Vuoden 2018 Johannekselaisen tilausmaksuista sekä Johannes-Seuran ja Karjalan Liiton jäsenmaksuista

Johannes-Seuran jäsenmaksujen osalta oli joulukuun Johannekselaisessa valitettavasti vanhentunut tieto. Seuran syyskokouksessa 2017 päätettiin nostaa vuosijäsenmaksu viiteentoista (15) euroon, jolloin seuran sääntöjen mukaan ainaisjäsenmaksu on 150 €.

Johannekselainen

JOHANNESKELAISEN PERINTEEN VAALIJA • 69. VUOSIKERTA

Hinnat vuodelle 2018:

- ♦ Johannekselainen vsk (9 lehteä) 30/35 € (Suomi ja Pohjoismaat/ulkomaat)
- ♦ Johannes-Seuran jäsenmaksu 15/150 € (vuosijäsen/ainaisjäsen)
- ♦ Karjalan Liiton jäsenmaksu 20 €

Maksun voi suorittaa **Johannes-Seuran** tilille Piikkiön Osuuspankkiin, IBAN: FI54 4714 1020 0595 46, BIC: POPFFI22. Merkitse viestikenttään tilaajan/jäsenen tiedot ja maksun aihe. Erityisen tärkeää tämä on, jos maksat toisen henkilön puolesta tai maksat samalla tapahtumalla useamman henkilön maksuja.

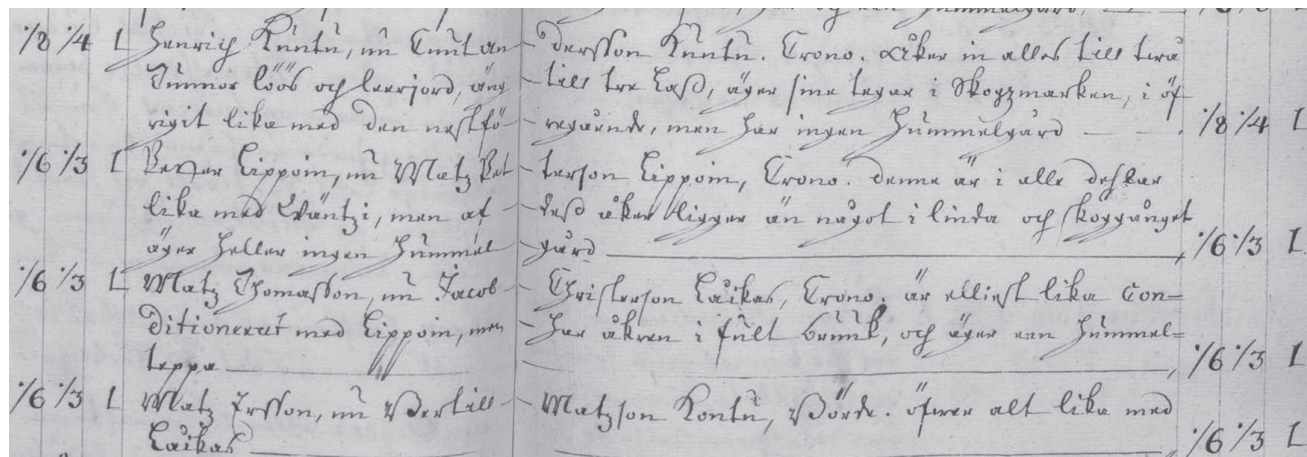
Lähetämme myöhemmin laskut niille, jotka rekisterimme mukaan eivät vielä ole suorittaneet maksua.

– Johannes-Seura ry –

Kontot Johanneksesta ja vähän muualtakin

Pärtyyli Matinpoika Kontolla oli revisiomaakirjan mukaan hallinnassaan perintötä, mikä oli veroltaan ½ vanhaa manttaalia eli myös ½ uutta manttaalia. Kaijala nro 3:ssa oli peltoa kaksi tynnyrinalaa eli noin yksi hehtaari, niittyä oli kolme kuormaa. Tilalla sanottiin olevan hyvät kasket ja laitumet, jonkin verran hirsi- ja tervametsää, vähän kalastusta, tila oli keskinkertainen ja vähäisten omistusten johdosta köyhä. Samaisen revisiomaakirjan mukaan Konton tilan lisäksi vain **Väntsin** tila oli säilyttänyt perintötä-oikeutensa, kaikki muut Kaijalan tilat olivat sukuoikeutensa menettäneitä kruununtiloja. Pärtyyli Matinpoika isännöi tila-osaansa ilmeisesti 1700-luvun kahtena ensimmäisenä vuosikymmenenä. Pärtyyli maksoi väestöluettelun merkintöjen mukaan ainakin vuodesta 1723 lähtien veronsa amiraali **Creuys’lle**. Tilan yhteydessä olevasta sahamyllystä kerrotaan em. väestöluettelossa, että se oli edesmenneen **Dunnin** omistama, ja sitä ennen kuulunut kauppias Emsahlille. Pitäjän historiikin mukaan **Fremlingin** saha tuhoutui täydellisesti Isonvihan aikana, mutta Viipurin valtauksen jälkeen se (sahanpaikka) vuokrattiin englantilaiselle kauppiasalle **Thomas Dunnille**.

Pärtyyli Matinpoika Kontto (1681–1764) avioitui **Leena Martintyttären** (1684–1740) kanssa 1700-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Heidän lapsistaan tunnetaan neljä: **Matti** (1709–41), **Mikko** (1713–45), **Taneli** (1717–) ja **Liisa** (1723–33). Muista mahdollisista Pärtyyli Konton lapsista ei ole tietoa. **Taneli Pärtylinpoika** ja **Liisa Pärtylintytär** kuolivat nuorina ja naimattomina. **Leena Martintytär** esiintyy joissakin asiakirjoissa nimellä **Leena Matintytär**.

Maakirjaote Kaijalasta v. 1727. Ylhäältä: 1/8 Henrich Kuntu, nyt Cnut Andersson Kuntu (kruunun), 1/6 Petter Lippoin, nyt Matz Petterson Lippoin (kruunun), 1/6 Matz Thomasson, nyt Jacob Christerson Läikas (kruunun), 1/6 Matz Ersson, nyt Bertill Matzson Kontu (perintö). Lähde: Kansallisarkisto/Digitaaliarkisto/Läänintilit

Matti Pärtylinpoika Kontto avioitui **Vappu Matintyttären** (1713–82) kanssa. Lapsia heille syntyi seitsemän: **Juho** (1733–52), **Yrjö** (1734–85), **Risto**, **Abraham** (1737–1813), **Taneli** (1739–56), **Aune** ja **Risto**. **Yrjö Matinpoika**

Kontosta lähemmin jäljempänä otsikolla **Yrjö Matinpoika Konton** suku Mattilassa ja vastaavasti **Abraham Matinpoika Kontosta** lähemmin otsikolla **Aaprami Matinpoika Konton** suku Mattilassa.

Mikko Pärtylinpoika Kontto avioitui **Olavi Rusinpoika Hörkön** tyttären **Vappu Olavintyttären** (1715–81) kanssa. Heidän lapsistaan ei ole tietoa.

Maria Matintytär Kontto toi kotivävyksi taloon **Matti Matinpojan** (1684–1749). Lapsia heillä olivat ainakin **Taneli** (1722–1770) ja **Kaisa** (1726–). Tanelin puoliso oli **Kaisa Martintytär**. Lapsia

heillä oli kahdeksan: **Maija**, **Martti**, **Liisa**, **Aaprami**, **Yrjö**, **Juho**, **Regina** ja **Kaisa**. **Kaisa Matintytär** avioitui Pietarista muuttaneen **Simo Simonpojan** kanssa. **Maria** muutti **Matti Matinpojan** kuoltua lapsineen Kukkolaan.

Olavi Matinpoika Konton puoliso oli **Anna Yrjöntytär** (1702–1758). Lapsia heillä oli seitsemän: **Maija**, **Kaisa**, **Juho**, **Liisa**, **Anna**, **Martti** ja **Jaakko**. **Anna Yrjöntytär** muutti Olavin kuoltua lapsineen Vahtolaan, missä hän avioitui talollinen **Tapani Yrjönpoika Pentin** (1688–1765) kanssa.

Heikki Eerikinpoika Kontto oli

(jatkoa lehden numerosta 11/2017)

kahdesti naimisissa. Ensimmäisestä puolisoista ei ole tarkempaa tietoa. **Heikki Konton** toinen puoliso oli **Leena Yrjöntytär** (1698–1753). Lapsia **Heikki Eerikinpoja**lla olivat **Tapani** eli **Tahvo Heikinpoika** (1719–1790), **Aaprami Heikinpoika** (1726–88) ja **Eerikki Heikinpoika** (1735–44). **Heikki Eerikinpoika** asui ja oli Konton tilalla ensin sukulaisena ja serkkuna ja myöhemmin myös Konton isäntänä.

Tapani Heikinpoika Konton puoliso oli **Kerttu Sihvontytär** (1723–1797) Kaijalan Hörköltä. Lapsia heillä oli kahdeksan. **Matti** (1745–1810), **Mikko**, toinen **Mikko** (1749–1806), **Vappu** (1750–1829), **Aaprami** (1751–1829), **Aatami** (1753–1838), **Yrjö** (1757–1800), **Maija** (1762–1836) ja **Eerikki** (1764–). **Tapani Heikinpoika Konton** kaikki lapset esiintyvät **Hiiren** nimellä, ja voidaankin sanoa, että Kaijalan Hiiri-suku alkaakin **Tapani Heikinpoika Kontosta**.

Aaprami Heikinpoika haki vaimoksi **Vappu Joonantyttären Hentolan** Karvaselta. Lapsia heillä oli kahdeksan: **Maija**, **Helena** (1752–1808), **Simo**, toinen **Maija**, **Matti** (1758–1834), **Leena** (1761–1834), **Juho** (1764–1830) ja **Kerttu** (1769–1846). Myös heidät tunnetaan paremminkin **Hiiri-sukuun** kuuluvina. (jatkuu)

– Reijo S. Lehtinen –

Suoramyyntiä ja kulkumiehiä ennen vanhaan

Ajatukseni palaavat 1930-luvun alkupuolelle. Muistelen aluksi äijän (isoisan) Römpötin reisuja. Äijä toi Römpötiltä tullessaan jotain hyvää lapsille. Esimerkiksi Pectus-pastilleja, sokerikorppuja ja vesirinkeleitä.

Meillä markkinoitiin siihen aikaan kaikki karjataloustuotteet jalostettui-na suoraan kuluttajille. Äijä vei ne ker-ran viikossa Römpötille eli Makslahden sataman työntekijöille suoraan kotiin. Kymmenen lehmän maito separoitiin ja kirnuttiin kotona voiksi ja pakattiin kilon ja puolen kilon paketteihin. Punnitus tapahtui puntarilla. Sivutuotteena tullut kirnupiimä ja kurnaali (kuorittu maito) ja siitä paistetut kokot olivat erittäin ky-

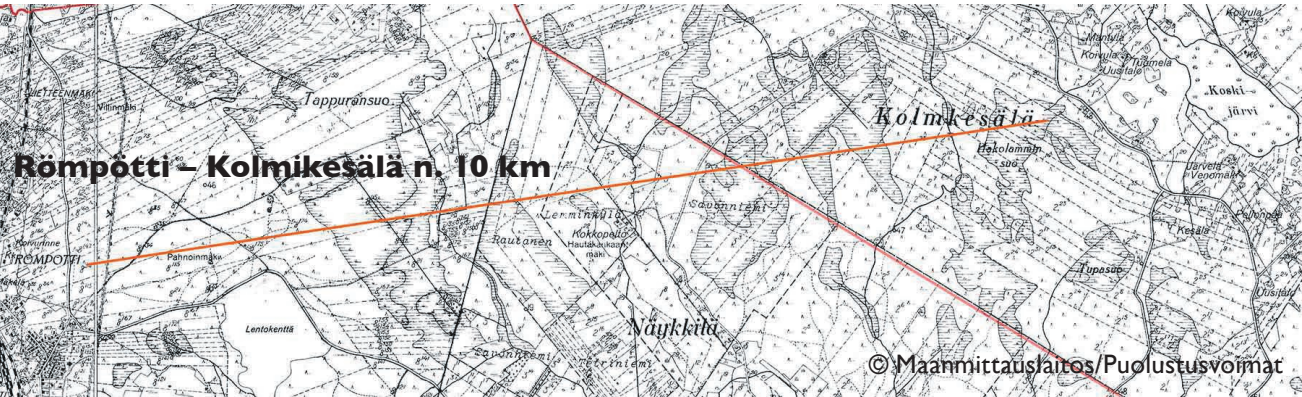
syttystä. Kirnupiimää sekoitettiin myös kokkoihin. Kokot paistettiin uunissa sa-vipoteissa siitä jamomassa (jamakasta) olleesta kurnaalista (mainio kesäruo-ka, hyvää maitoa vain kokkojen päälle). Kysyntä Römpötillä oli rajaton. Oli va-kituiset asiakkaat. Ongelmana oli meillä vanha epäkäytännöllinen navetta, karjaa ei voitu lisätä. Prosessi vaati myös paljon työvoimaa. Nämä ongelmat poistuivat, kun uusi navettarakennus porakaivosta tulevine painovesineen valmistui v. 1935. Tuli nykyaika ja maidot alettiin viedä kimppekyydillä Karhulan osuusmeijeriin. Äijällekin alkoi kertyä ikää. Sivut olivat kipeinä useasti. Joskus äijä toi Römpötin reisulta mukanaan Närjältä hierojan ”Revo Karon”, o.s. Puhakka, syntyisin Koskijärveltä. Karo oli sen seudun taattu hieroja. Vähän äksy Karo oli, hänelle piti ruokakin tuoda eri huo-neeseen, näin äiti valitti.

Rahatulot kuitenkin vähenivät Römpötin reisujen loputtua, vaikka uudessa ulkorakennuksessa oli sikalakin ja lam-paille enemmän tilaa. Toinen ”tytöistä” (palvelijoista) voitiin kuitenkin talvia-jaksi jättää pois. Siat ja lampaat myytiin Hännisen veljeksille Kaijalaan. Vietiinkö meiltä päin muista ta-loista tuotteita Römpötille, en tiedä. Ehkä Leskiseltä, sieltä oli lyhin matka. Pikkupaikoista myytiin kananmunia. Ensin kantaen korissa Vaahtolaan, sieltä laivalla Viipuriin. Joskus sattui vahinko-jakin. Karo K. oli laskenut munakorinsa laivan kannelle, joku oli horjahtanut ja tallannut hänen munakoriinsa. ”Voi munarukat”, oli Karolta päässyt. Muutamissa taloissa poimittiin hyvä-nä marjavuonna suuret määrät puoluk-kaa, lajiteltiin viskurilla ja markkinoitiin saaveissa Viipuriin.

Kaikki muistanevat vielä ne hailikauppi-aat, jotka kiersivät polkupyörillä talosta taloon. Takapyörän kahta puolta oli laa-tikot, joissa kalat olivat, joskus oli toisessa laatikossa rautia (rautakaloja) kananruu-aksi. Nimiä muistan ”Tammiko ukko” ja Anteroinen, jotka olivat Kuolemajärven Seivästöltä. He olivat jälleenmyyjiä, kalat oli ostettu rannassa kalastajilta, joka tapa-uksessa edellisyyhönä pyydettyjä. Äidillä oli sopimus, että ainakin neljä kiloa saa joka viikko tuoda. Akkase Niko toi pyytämi-ään isoja lahnoja. Hän jäi monesti odot-tamaan kalasopan kypsymistä ja vahti, että lahnojen päät tulivat ehdottomasti soppaan mukaan, niistä se maku sop-paan tulee. Vähän se oli mitä kotijärven katiskoista kalaa saatiin. Tulee muistaa jopa odotetut rihkama-tavarakulkukauppiaat. ”Potti-ukot” eli savipottikauppiaat Kyyrölästä. Nämä os-tivat samalla lumppuja. Porsaskauppiaat,

esim. Puuri Sakkolasta. Tinuri kulki säännöllisesti, koska sen ajan kupariset kahvipannut oli tinattava määräajoin. Nämä yöpyivät yleensä meillä. ”Oja-Jussi” oli Tampereelta saakka, hän oli monena kesänä peräkkäin, teki viimeksi. 1939 kesänä salaojia, löysi tiensä tänne Poriinkin ja olisi vielä 70-vuotiaana tullut ojatöihin tänne. Taisi loukkaan-tuakin, kun ei voitu enää ottaa. Romanit (mustalaiset) kiersivät use-an hevosen ryhmissä ainakin kerran kesässä. He yöpyivät läheisellä aholla, hakivat hevosille vettä ja heiniä ja polt-topuita nuotiota varten, mekastus oli melkoista. Miehet eivät tulleet sisälle, naiset kävivät pyytämässä leipää lapsille (ja saivat aina). En muista heistä kos-kaan suurempaa harmia olleen. Lapsia kuitenkin kiellettiin menemästä heidän lähelleen.

– Pellonpoika –

Jatkoa Römpötin matkoihin

Oli se maidon tie monivaiheinen voiksi ja kokoiksi. Ensiksi tietysti separaatti, muistan merkit Lacta ja vielä tallessa oleva Milka. Niillä erotettiin kerma mai-dosta. Käsin sitä pyöritettiin, koneesta kuuluva kilahdus opetti oikean pyörimis-nopeuden. Seuraava vaihe oli kirnu, jolla saatiin kermasta voita. Se oli pitkittäin makaava puutynnyri. Sisällä olevassa pitkittäisakselissa oli siivet, veivi päässä pyörittämistä varten. Siitä kirnun kyljes-sä olevasta tekstistä opettelin ensimmäi-set kirjaimeni tuntemaan. Jatkosodan aikana ei ollut vielä kirnua. Äiti vispasi käsin kuorituista koivunvarvuista teh-dyllä vispilällä kerman voiksi. Palaan nyt kuitenkin sinne 1930-luvu alkuvuosiin. Separoitu maito, josta

kokkoja haluttiin, siis kuorittu maito, meillä sanottiin kurnaali, laitettiin sa-viruukkuihin, niiltä Kyyrölän pottiu-koilta ostettuihin potteihin jamomaan eli happamoitumaan maitokammarin hyllyille. Jamottua ne viilleltiin veitsel-lä kuution muotoisiksi kappaleiksi ja paistettiin leipä-uunissa kokoiksi. Potteja sopi meidän vanhaa uuniin noin 20-30 kpl kerralla. Pottien siirtelyyn uuniin ja sieltä pois tarvittiin uhvattaa eli pot-tirautaa (kuvasa). Joku nauraa nyt selostukselleni. Siitä vaan. Nämä ovat muistin sirpaleita lap-suudesta, enkä ole mitään tässä kuvaile-maani työvaihetta itse tehnyt. En silloin, enkä myöhemminkään, en edes nähnyt tehtävän, sillä olen ollut siihen aikaan töissä pellolla tai metsässä. Työtavat ovat vaihdelleet taloittain, emäntien mukaan. Montakohan leipä-uunia tämän lehden lukijoilla on vielä käytössä?

Löytyykö uunin päältä tai vierestä vielä äsken mainittu uhvatta, uunikoukku, jolla vedetään hiilet uunista? Leipälapio, jolla nostetaan leivät ja potatti-piirakat uuniin ja sieltä pois? Uuniluuta, jolla nuohotaan uunin pohja? Tuo uuniluuta, meillä se oli luutahuvvu, tehty tuuheista nuoren männyn oksista, jotka löytyi-vät parhaiten pellon ja metsän välisestä pientareesta. Tämä säilytettiin tietysti ulkorakennuksessa. Leipälapion ehti äijä tekemään vielä täällä ennen kuole-maansa 1947 (tallella on). Palaan kokkojen paistoon. Ne kellui-vat paiston jälkeen heravedessä ja potit juoksutettiin uhvatan kanssa tuvasta läpi porstuvan maitokammarin hyllyille jäähtymään, oli siinä äidillä ja palvelus-työillä kiirettä. Hera annettiin vasikoille ja sioille. Meilläpäin ei ollut piikoja, pal-velustyttöjä sanottiin vain yleisesti ty-töiksi, joita oli meillä vähän vaihtelevasti

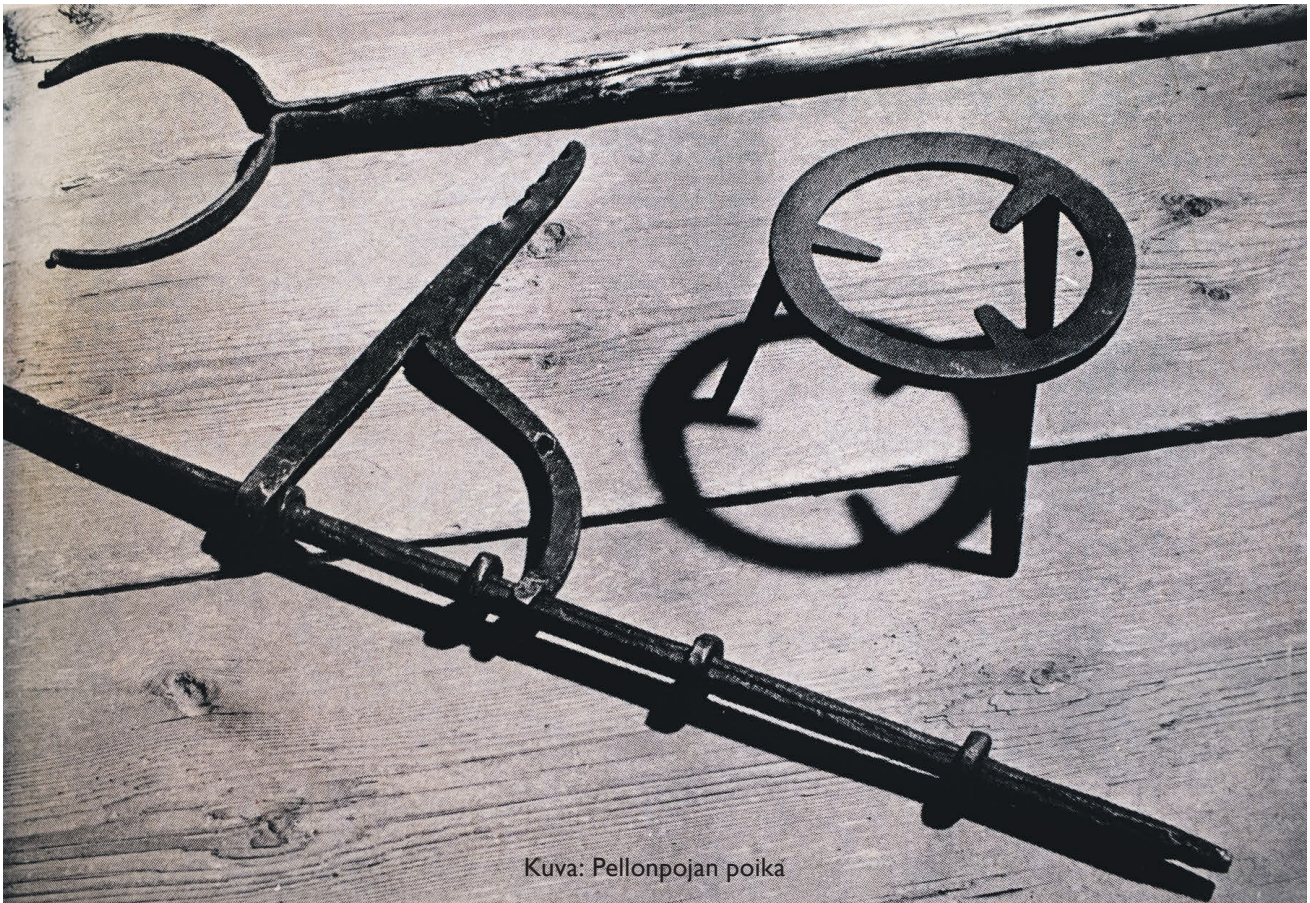
yhdestä kahteen. Tuvan uunin taakse jäi sopiva tila, sinisellä kangasverholla erotettuna kahdelle sängylle ja pienelle pöydälle tyttöjen huoneeksi. He olivat yleensä vuoden kerrallaan. Talvisodan sytyessä oli vain yksi. Hän jäi lotta-hommiin meidän lähtiessä evakkoon. Hänen viimeinen kirjeensä karjanajosta on tallessa. Jatkan vielä katkelman talvisodan evakkoajoista talvelta 1940. Olimme päätyneet matkallamme Haukivuoren Nykälän jälkeen Taipaleen koulun tyhjä-nä olleeseen toisen opettajan asuntoon. Koulun lähellä oli Nykäsen kyläkaup-pa. Olin tutustunut kauppiaan ikäi-siin poikiin, varsinkin Ilmari poikkesi miltei joka päivä. Hän tuli taas käy-mään. Äiti lähetti, hänellä on jotain asiaa. Naapuripitäjän Kangasniemen puolelta Kohvakan talosta käytiin heillä kaupassa. Talon emäntä oli kuullut tänne tulleista siirtolaista, niin siellä sanottiin. He halusivat puolestaan auttaa. Heillä leivotaan vanhan tavan mukaan lau-antaisin. Näitä leipomuksia voitaisiin antaa karjalaisillekin. Kauppiaan vaimo laittoi Ilmarin oppaakseni ja tuekseni-kin. Matkaa oli 2-3 km, ja menimme hiihtäen koulureput selässä. Kohvakalla tulin näkemään vanhan-ajan asumista: Ikivanha, varmaan aina jonkin verran hämäräkin iso hirsisei-näinen tupa. Sitä hallitsi luonnonkivistä muurattu suurensuuri leivinuuni, sen edessä avotakka, missä riippui tulisijan

yläpuolella useita koukkupäisiä rauta-vartaita ja niissä pyöreäpohjaisia eri kokoa olevia rautapatoja. Lattia tulisijan edustalla oli peitetty noin metrin leve-ydeltä isoilla sileillä kivilaatoilla. Siinä oli myös iso hakotukki, kirves kiinni lyötynä. Vanha pappa raahasi ovenpielet rytkyen sisään isoja vähän karsittuja koi-vuja, pienenteli niitä takkaan sopiviksi ja heitteli niitä sinne. Leipominen oli käynnissä, ensimmäisiä otettiin jo uu-sista. Ilmari kertoi myöhemmin, kuinka puut uuniin laitetaan. Hän oli nähnyt, että nainen oli polvillaan avotakan kyl-mässä päässä ja otti vastaan halkoja ja laittoj siinä edelleen uuniin, halot olivat lähes metrin mittaisia. Uunia alettiin lämmittää jo pari päivää ennen leipomista. Kotiin viemisiksi saimme koulurep-puihimme lämpimiä leipomuksia, aitoa savolaista ohrarieskoo. Ai että se läm-mitti mukavasti selkää kotimatalla. Teimme saman reisin vielä uudestaan ennen maaliskuun rauhan tuloa. Koulu avasi ovensa taas lapsille, ja me väliai-kaiset asukkaat muutimme Turkuun. Tuntui kuin koko kylän väki olisi itke-nyt lähtöämme venerannassa, tietähän kylään ei vielä silloin ollut. (Kokot syötiin ”hyvän” siis täysmai-don kanssa. Ja mukana tietysti potatti-piirakat ja vartaassa hiilillä paistetut hailit.)

– Pellonpoika –

Uuni puhdistettiin hiilikoukulla (4). Sillä vetäistiin hehkuvat hiilet liittaen. Uunilaudalla (5) siistittiin pois loput hiilet sekä tuhka. Leipälapiolle (6) aseteltiin leivät järjestykseen uuniin ja otettiin sieltä pois kypsinä

ja tuoksuvina. Sukunapottia (7) ja uunipottia (8) käytettiin yleisesti paistosten kypsentämi-seen. Pottiraudalla (9) ne pantiin uuniin ja otettiin sieltä pois. (Lähde: Johannekselaisii ruokii.)

Kuva: Pellonpojan poika

Emil Louhivuori – monessa mukana

(jatkoa etusivulta)

Pihapiiri talviasussa.

Venäläiset ovat rakentaneet Louhivuoren vanhalle kivijalalle.

Paluu Vaahtolaan tapahtui vuonna 1915, sillä Emil luopui Viipurin suomalaisen seurakunnan lukkarin virasta ja ryhtyi päätoimiseksi vakuutustarkastajaksi. Samalla alkoivat moninaiset toimet Vaahtolassa. Hänet valittiin esimerkiksi Nuorisoseuran esimieheksi syksyllä 1924. Uusi seurojentalo valmistui vuosien 1925–26 aikana. Uudesta talosta sanottiin, että se oli Kannaksen kauneimpia ja tarkoituksenmukaisimpia. Se sisälsi suuren eteisen vaatetiloineen, ravintolahuoneen, valoisan juhlasalin parvekkeineen, näyttämön pukuhuoneineen sekä vahtimestarin asunnon. Kun näytteleminen oli muodostunut erääksi seuran keskeisimmistä toimintamuodoista, kiinnitettiin näyttämön ja pukuhuoneen suunnitteluun erityistä huomiota ja ilmeisesti siinä onnistuttiin, sillä Viipurin Työväenteatterin vierailivat näyttelijät lausuiivat, että jos he saisivat samalla tavalla varustetun näyttämön, niin he olisivat tyytyväisiä. Talon sisustuksesta mainittakoon, että saliin hankittiin yleisöä varten tuolit ja suuri

konserttipiano. Ravintolahuone kalustettiin asianmukaisesti pienillä pöydillä ja erillisillä tuoleilla. Hyvin varusteltu

talo antoi lisääntyneet mahdollisuudet seuran toiminnalle. Nimenomaan ravintolahuone, jota lämmitettiin talvellakin,

muodostui työskentelykeskukseksi. Siellä kokoontui opintokerho, siellä pidettiin kuoroharjoitukset ja suoritettiin näytelmien lukuharjoitukset. Näihin aikoihin ilmestyi taas käsinkirjoitettu seuralahti, jonka nimenä nyt oli ”Tuikku”. Seuran kirjallisia ja runollisia taipumuksia omaavat jäsenet kirjoittivat siihen ahkerasti. Myös kansantanhut ja naisvoimistelu olivat ohjelmassa. Näitä ohjasi alkuun vielä lukiossa olevana **Annikki Louhivuori** ja miesten liikuntaharjoituksia johti **Timo Louhivuori**.

Syksyllä 1931 pyysi tarkastaja Louhivuori eroa Nuorisoseuran esimiehen tehtävistä heikentyneen terveyden vuoksi. Ero myönnettiin, ja samalla kutsuttiin tarkastaja Louhivuori seuran kunniaesimieheksi ja hänen vaimonsa **Elsa Louhivuori**, joka jatkuvasti oli työskennellyt miehensä rinnalla seuran moninaisissa tehtävissä, seuran kunniajäseneksi.

Sirkku Riikonen, joka on Louhivuoria vastapäätä asuneen **Jaakko Riikosen** veljen pojan tytär, on kertonut kirjees-

sään 4.3.2000 sotia edeltävältä ajalta 10-vuotiaan tytön muistiin jääneitä kokemuksia Louhivuorista: ”Louhivuoren komean talon (talo tontteineen oli ostettu Louhivuorien omaksi) muistan hyvin, koska usein kävimme naapurissa Jaakko Riikosella, isäni sedän kotona. Ranta laivalaitureineen oli myöskin lapsille mukava leikkipaikka. Mutta se, mikä oli hienoa Louhivuoren rannassa, oli, että siellä oli uimahuone. Toinen uimahuone Vaahtolassa oli pappilassa. Louhivuoren talon ympärillä oli iso puutarha marjapensaineen ja omenapuineen. Täällä kävimme ostamassa punaisia viinimarjoja, jotka olivat suuria, sormenpään kokoisia ja ihania, isoja, vaaleita, mehukkaita omenoita. Siihen aikaan omenapuita ei ollut kuin harvassa paikassa, joten oli nautinto saada tällaisia hedelmiä. Henkilöistä Louhivuorella on jäänyt vähän muistikuvia. Elsa Louhivuori oli muistini mukaan lottana, itse olin pikkulotissa. Annikki Louhivuori oli jonkinlainen ihailun kohde, kun hän oli voimistelunopettaja ja myöhemmin monien voimisteluohjelmien ja esitysten laatija.

Hemmo Louhivuori vanhempi (tämän kirjoittaja isä) on nimeltä tuttu opettaja ja säveltäjä, kun itsekin olen opetusallalla toiminut. Mutta kenen tytär oli **Louhivuoren Marja**? (Hän oli **Ilmari** ja **Olga Louhivuoren** tytär.) Joskus tapasimme siellä rannassa ja taisimme olla uimassakin yhdessä. Muutkin nimet ovat tuttuja vanhempien puheista, mutta muuta muistikuvaa heistä ei ole.”

Tammikuun 25. päivä 1937 Emil kuoli kotonaan Vaahtolassa.

Emil ja Elsa Louhivuoren lapset:

- Nantti 1893–1950
- Ilmari 1894–1964
- Timo 1903–1990
- Annikki 1907–1996
- Hemmo 1910–1981

Tiedot on kerätty kirjoittamastani sukukirjasta ”Tuomas Tuomaanpojasta Neea Louhivuoreen” vuodelta 2010.

– Hemmo Louhivuori –

Johannes-Seuran kotiseutumatka 25.–27.5.2018

Tervetuloa perinteiselle kotiseutumatkalle Viipuriin ja Johannekseen. Majoitus hotelli Lokissa Johanneksessa. Matka tehdään yhteistyössä Johannes-Seuran kanssa. Matkakohteena Johanneksen kylät: Vaahtola, Rokkala, Kukkola, Kaijala, Koskijärvi, Karhula, Tikkala sekä saarikohteet Haltiansaari ja Revonsaari.

MATKAOHJELMA, REITTI JA AIKATAULU

25.5. (perjantai)Lieto-Turku-Paimio-Salo-Helsinki-Porvoo-Hamina-Vaalimaa-Viipuri-Johannes

Lieto/ Shell Roine.....	5.30
Turku/ Linja-autoasema (tilausajolaituri 9)	6.00
Paraisten th.	6.15
Piikkiö/ Shellin pys.	6.25
Paimio/ Vistamatkat, Vistantie 24.....	6.40
Halikko/ Design Hill (tarvittaessa).....	7.05
Salo/ Piihovi (tarvittaessa).....	7.10
Suomusjärvi/ TB-Kivihovi (tarvittaessa)	7.30
Lohja/ ABC	7.50-8.20
Espoo/ ABC-Nihtisilta liikenneasema tarvittaessa	8.50
Helsinki/ Kiasman pysäkki	9.15
Karhula/ Amiraali (ruokailumahdollisuus).....	10.50-11.50
Vaalimaa/ tullit+Viipurin Veikot	12.50-14.30
Viipuri	
Johannes/ Lokki-hotelli, majoitus	
Päivällinen hotellin ravintolassa.....	18.00

26.5. (lauantai) Johannes/kylät ja saaret

Aamiainen hotellissa. Hotellin edestä kävellen veneelle rantaan, jonka jälkeen bussilla kylille. Saarissa oloaika sopimuksen mukaan ja kylillä voi olla vähemmän aikaakin. Paluu hotellille ja päivällinen.

27.5. (sunnuntai) Johannes-Viipuri + kotimatka Viipuri-Helsinki-Turku

Aamiainen hotellissa. Huoneiden luovutus ja tavarat bussiin. Ajo Viipuriin ja ostokset. Kotiinlähtö kauppatorilta klo 12.30. Ajo Vaalimaalle, tullit ja tax-free ostokset. Ajo rajalta Karhulaan Amiraaliin, jossa ruokailumahdollisuus. Tauko myös

Lohjalla. Ajo Turun seudulle, jossa olemme n.klo 21.

Matkan hinta 260 €/hlö + viisumi 75 €/hlö sisältää seuraavat palvelut:

- ◆ bussimatkat Vistamatkojen hyvin varustetulla bussilla
- ◆ majoitus Johanneksessa hotelli Lokissa H2 huoneissa
- ◆ aamiaiset x2 ja päivälliset x2
- ◆ viisumi, Viisumikeskuksen palvelumaksu, Fennian matkustajavakuutus, rekisteröintivero Venäjän valtiolle, sekä toimiston viisumintäyttökustannus
- ◆ matkaemännän/Liisa Katajainen ja Vistamatkojen kuljettajan palvelut

Lisämaksusta: Majoitus H 1 huoneessa 320 €/hlö + viisumi 75 €/hlö (huoneita rajatusti). Jos et varaa matkaa huonetoverin kanssa yhdessä, varaudu maksamaan H 1 lisä.

Mahdolliset taxi- tai venekuljetukset. Venekuljetukset pyritään järjestämään samoilla veneillä kuin aikaisempinakin vuosina. Venekuljetuksen hinta maksetaan bussissa menomatalla. Venekuljetuksen hinta ei sisälly perushintaan.

Matkan hinta perustuu 10.1.2018 mennessä julkaistuihin ja kyseisenä päivänä voimassa oleviin hintoihin, tariffeihin, valuuttakursseihin ja veroihin. Niiden muuttuessa pidätämme oikeuden muuttaa hintoja vastaavasti. Peruuutus- ja matkاهدت matkatoimistosta.

Muita yksityiskohtia: Varausmaksu 100 €/hlö ilmoittautumisen jälkeen sopimuksen mukaan. Loppumaksu 160 €/hlö +75 €/hlö 12.4. mennessä, sen jälkeen varauksen yhteydessä. Viisumia varten passitiedot 12.4. mennessä. Esitätetty viisumikaavake täyttöohjeineen lähetetään matkustajalle varausmaksun jälkeen. Papereiden palautus 12.4. mennessä.

Passin pitää olla voimassa 6 kk matkan päättymisen jälkeen.

Viisumia varten tarvitaan:

- ◆ hyvätasoinen, mustavalkoinen passikopio kuvasivuaukeamasta
- ◆ 1 kpl passikuva (ei 3 kk vanhempi)
- ◆ esitätetty viisumianomuskaavake täytettynä

Tiedustelut Liisa Katajaiselta puh. 040 7410 425 tai matkatoimistosta puh. 02 4775 600. Tutustu myös sivuihin www.vistamatkat.fi.

Karin tarinoi

Beachcombing Treasures

I could easily be a beachcomber, spending my days walking the beaches of the world looking for treasures washed up by the waves. Early morning strolls would result in bulging pockets of shells, polished bits of colored glass, and other small fancies uncovered by the tides. My collections would grow, and I would become known for the wonderful finds from my oceanside hikes. My life would be a bit irresponsible, but certainly full of happy days. And actually, I have had a bit of beachcombing practice.

Growing up in sunny Florida, I learned to swim in the warm waters of the Gulf of Mexico. The fear of being carried away by the waves was coupled with a sense of freedom each time I was gently lifted from where I stood, weightless for a few seconds before the passing wave set me down again. Sometimes walking in the shallow waters, my brothers and I would find sanddollars, examine them for a moment, and then throw them back into deeper water. Going to the beach was an adventure.

As a teenager, I discovered the Atlantic coastline, where the waves were stronger, rolling in all the way from Africa and Europe. Although shells were a consistent treasure, the most remarkable things washed up after big

storms, and once, our family drove to the beach just a few days after a hurricane had passed through. The beach was filled with piles of seaweed, and along with the weeds came pieces of fishing nets, bits of wood broken from boats or crates, coconuts from faroff islands, sand-logged shoes, and bits of clothing. With each discovery, there was also the question, where did this thing come from and how long had it been in the water?

During my bicycle travels in Europe, however, I became introduced to another type of beach, the rugged rocky coastlines of the North Atlantic. The Faroe Islands rise sharply out of the North Sea, and only in narrow protected coves can one find a place to land a boat, and rarer still is a place to walk on a stony beach. But from the cliffs, the views are spectacular and always changing: wild waves crashing and sending foam and water high into the air, puffins skimming the surface for food, thick foggy mists rolling in to cover the land in a moment's time. Never a dull moment!

The coast of North Ireland was a surprise, too, with dark cliffs rising on one side of the road, and golden sand beaches stretching out to meet the sea on the other side, but that beach was the exception. The mostly rocky coasts were

a defense against invaders throughout history and castles built on the cliffs must have been intimidating to those sailing by. In one castle, however, during a dinner party several hundred years earlier, a storm came up out of the North Sea and half the kitchen collapsed onto the rocks below; presumably the party ended rather abruptly. Further up the coast, the Giant's Causeway is still a place of wonder, for here the basalt cliffs have worn down into the sea. These old volcanic rocks are honeycomb shaped, and the stones form a road that disappears into the waves. The story goes that an Irish giant once traveled the path to visit his love in the Scottish islands to the north before magic caused the ocean water to rise and hide the way. Who knows? The stepping stones are still there.

Probably my favorite beaches, though, are the rocky coasts of Gotland in the Baltic. The old Guta Saga tells how the island was lifted out of the ocean, and nowadays the cliffs are eroding back into the sea. Smooth round limestone rocks are washed out of the cliffs and left in ribbons along the water's edge. Few shells are to be found, but fossils of ancient creatures abound, and of course, the round rocks feel so good in my beachcomber's hand that they must be put in my pocket for the homeward journey.

In remembering all the interesting bits I've found while exploring different strands, I find it's not the so-called treasures that I recall the most. Rather, through all these walks, the salt and sea air has filtered through my skin, and I am the one who has been captured by the ocean landscapes.

– Karin Hokkanen –

Suomenkielinen tiivistelmä (Kaija Sipilä):

Rantojen aarteita

Voisin käyttää mieluusti päiväni etsimällä rannoilta aaltojen tuomia aarteita, mm. simpukoita ja värikkäitä lasinpalasia. Kokoelmani kasvaisi, ja tulisin tunnetuksi hienoista rantavaellusteni löydöistä. Elämäni olisi vähän vastuutonta mutta varmasti onnellista. Kokemusta minulla on jo jonkin verran.

Lapsena opin uimaan aurinkoisessa Floridassa, Meksikonlahden lämpimissä vesissä. Pelkoon ajautumisesta kauas aaltojen myötä liittyi vapauden tunne aina, kun aalto tempaisi minut mukaansa ja palautti jälleen takaisin. Joskus löysin veljeni kanssa merisiilejä, joita tutkimme hetken ja jotka heitimme sitten takaisin syvään veteen. Rannalle meno oli seikkailu.

Teini-ikäisenä tutkin Atlantin rannikkoa, jolla aallot olivat suurempia; ne tulivat Afrikasta ja Euroopasta asti.

Rohkia rokan syöp, kaino ei saa kaaliikaa

Mie täss rekna sin, et voisin kirjottaa näit lapsuuve muistoi sill Karjala murteel, mitä sillo pienen lapsen kuulin koton ja sitä itsekkii haastoin. Onha niikii, ett se on voint vähä unohtuu, ko ei oo ison ihmisen tult sitä haasteltu. Se on sitä viisii, ett tätä karjalaisii kieltä ois pitänt vaa käyttää, ett viel evakkoi jälkeläisetkii ois sen osanneet tarpee tulle. Vaik jossai näytelmis tai muute vaa ko muistellaa niit lapsuuve aikoi.

No meilthä tää haastelu käi, ko oltii sellasii ilose sorttisii karjalaisii. Miekii ko olin pienempän sellane kova haastamaa, enkä pelänt mittää, ni äiti sano ain, et siul on tuo kiel vaa toisest pääst kii. No niihä se pittää ollakkii. Miutha pantii ain asjoille, niiko lainaamaa naapurist jottai pientä mikä ol äitilt pääst loppumaa. Miu isot siskot ol nii uijjoi, et hyö ain sano, et Ella saap männä. Ja Ellaha män.

Yhe kerr ol äitilt pääst hiiva loppumaa, eikä lepomisest tult mittää. Meil ei kauppaakaa olt iha vieres, jot eihä siin muuta ko Ella lainaamaa naapurist. Enneko mie mänin, vasitti äiti miulle tätä viisii: ”Ko sie määät sinne Lehtisil, ni koputa ens ovvee. Sit ko sielt vastataa et sissää, ni sit vast aukaset oven. Ja ensimmäiseks siun pittää niata ja sannoo et, päivää. Sit pyyvät sen hiivan ja muistat taas niata ja sannoo et hyvästi.”

Mie lähin ilosest asjalle, mut kyl se vähä jännitti et muistanks mie sit ne äitin neuvot. No mie tul in koht Lehtisii ovel ja muistin koputtaa. Ja sielthä huuveettiikii, et sissää vaa. Mie avasin nästist oven ja sanoin et hyvästi. Kyll ne jostai syyst vähä hymmyiliit, mut sain mie kummikii sen hiivapalan. Sit mie lähin pois ja muistin et jottai piti viel sannoo. Nii mie niiasin ja sanoin jot päivää. Ko ne taas alko nauramaa, ni mie rekna sin, et teinks mie jottai vääri. Jälest päi mie kuulin äitilt, et miult ol mänt nää sanomiset sekasii. Ko mie sit pääsin kottii, ol äiti jo uottamas sitä hiivaa, et vo is alottaa leipomisen.

Isä ol ajamas partaa komoti kans ylös nostettun. Siin hänel ol emaline pesuvati joho hää ol ottant vettä koussikal ämpärist ja kuuman veen kattilast. Leuka ol iha valkoses vaahos, eikä hänel olt ies peiliikää. Vissii hää osas aijaa partaase ilma sitäkii. Kyl hää sit män ain piirongi peilist katsomaa, minkalaine siint leuvast tul.

No äiti kysel sit miult, et mänks kaik hyväst? Mänhä ne. Kyl ne vähä nauro, mut mie aattelin, et niil ol vissii hyvä miel. Äiti kiittel minnuu kiltiks tytöks ja sehä tuntukii miust mukavalt.

Nyt mö päästii Lea- ja Ellen- siskoi kans ulos leikkimää. Hyö olliit keksivinää hyvän leikin, vaik heil ol siin leikis

koira hauvattun. Höist ko ol joskus nii kiva narrata pienempää siskoo.

Miul pantii silmii pääl äiti huivi ja vasitettii et ei saa kurkkii huivi alt. No sit siskot läks taluttammaa minnuu käs puolest johokii keksimääs hyvvää paikkaa. Hyö pysähtyit millo mihikii ja miun pit arvata mis mö oltii. Yhe ker hyö veivät miut iso petäjä ettee. Toine ol toisel puolel petäjää ja toine toisel. Mie olin siin keskel. Sit hyö kyssyit, et mis mö ollaa? No mie ko katsoin alas päi, ni kopsahutinkii pään siihe puu kylkee ja

voi mahoton ko se koski. Tais tulla muhkukii otsaa. Siskoiha tää nauratti. Hyö olliit keksivinnää hyvänkii kepposen.

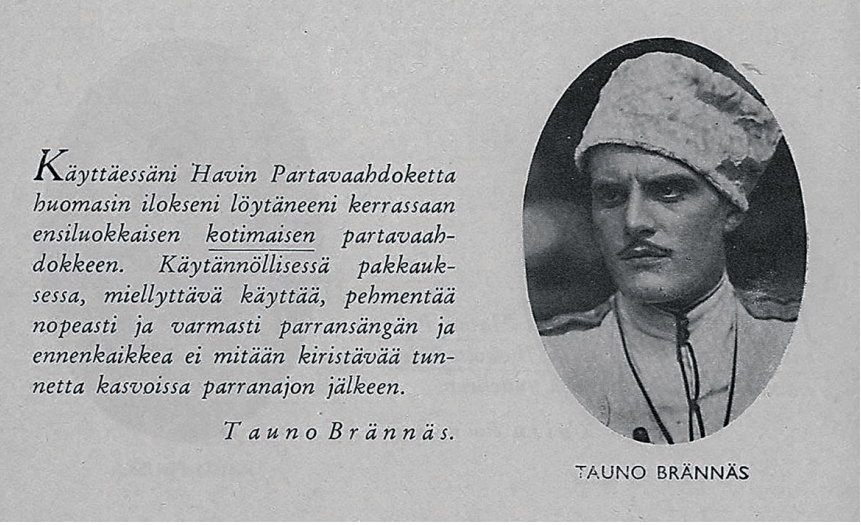
Mie ko tään äitille kaipasin, ni kyl työtöt sai aikamoisen sapiskan. Sit äiti määrää, et työtöt mänkää taluttammaa lampaita metsää ja antakaa niihen syyvä hyvvää heinää siel. Meil ol äitilammas Lumikki ja se ol saant kolme karitsaa. Mö kolme tyttöö saatii niist omat nimikot. Ol kaks pässiä ja yks vuona. Lea ja Ellen sai ne pässit joihe nimet ol Päkä ja Eetu. Mie sain sen vuonan,

mut en mie ennää sen nimmee muista. Karitsoihe kaulaa pantii narust panta ja sit toine pitkä naru jost voitii niitä taluttaa. Käihä se iha hyväst, ko ne karitsat ol viel nii pieniikii. Metsämaittikkaa ne hamus mielellää, ko sitä vaa mist löyty. Ei kukkaa meit kieltänt siell metsäs kävelemisest. Olkoha se sillo sellane joka elläime oikeus? Iha niiko ihmisilkii ko hyö saap kerätä marjoi ja sienii. Hyvi ne karitsat kasvo, mut sit ne vaa yhe ker hävis. Jäi vaa Lumikki jällel. Kylhä mie sit isompan kuulin, et mite niil ol käynt.

Illal mö saatii syyvä sit äiti tekemää vesivehnnästä. Ja sehä ol nii hyvvää, et meinas viii kielen männessää. Sit olkii kello jo nii paljo, et meit komennettii nukkumaa. Patjat ol nii pullukkoi, ko äiti ol niihi vast laittant uudet ruisolet sissää. Aluks meinas iha kierähtää niist pois, mut ko vähä aikaa kiehnäs siin keskikohal ni sai siihe semmosen poteron, ns kesti vähä paremmi. Koko vuosit nokkuu niihe olkipatjoi pääl, enneko seuraavan kesän taas pantii uudet olet patja sissää. Vanhat olkii jo nii painuneet, et alko pukkisängy lauvat tuntuu selä al.

Mut hyvi kasvettii mö sekä elläimet, eikä mei mielest meilt puuttunt mittää.

– Ella Heino –

Ellan jutussa ollaan parranajossakin. Havin tuotevalikoimaan kuului 1930-luvulla myös tämän alan tuotteita, kuten kuvasta ilmenee. (Toimitus)

Tervetuloa Laitilaan

Laitilan Kinossa
(Vihtorinkatu 8) **la 17.2.2018**
klo 14.00 Rakkaus ja sota
– dokumenttielokuva
Helena Eevasta

Alussa elokuvan esittelee ohjaaja Erkki Seiro Tampereelta.

Lipun hinta 15 € sisältää kahvin ja pullan. Tervetuloa niin seurojen jäsenet kuin yksityishenkilöt.

Laitilan Karjalaseura ry
Kari Kesäläinen, puheenjohtaja,
p. 041 4421 851

Rakkaus ja sota – dokumenttielokuva

I t 35 min. • Ohjaus Erkki Seiro. Multiwheels 2016.

Mikäli sanoittaja-runoilija Helena Eeva (1923–1960) eläisi tänään, hän saattaisi olla aikamme julkiksia.

Toivo Kärjen talliin kuuluneena sanoittajana hän kirjoitti tekstejä Olavi Virran, Tapio Rautavaaran, Henry

Theelin, Metro-tyttöjen ja Malmsténien kaltaisille tähdille.

Hän oli monipuolinen sanoittaja, tehden iskelmiä rakkaudesta ja kaipuusta, iloisia ralleja, lastenlauluja ja joululauluja. Yli 240 sanoituksesta mm.

”Suopursu”, ”Eron hetki on kaunis”, ”Öiset katulyhdyt”, ”Villi Pohjola”, ”Lentäjän valssi” elävät edelleen, vuosikymmeniä julkaisujen jälkeen. Helena Eeva oli kuitenkin luonteenlaadultaan tarkkailija, ei keskipiste.

Sota-ajan lauluja Salossa 11.3.2018

Esko Roine ja teatteriryhmä Kannaksen pojat tuovat Salon teatterikeskukseen (Provinssi Teatteriin) sota-ajan sekä Karjalan lauluja. Esitys on sunnuntaina 11.3. klo 15, paikkana Astrum-keskus entisissä Saloran tiloissa. Esityksen ajankohta kytkee sen yhdeksi talvisodan päättymisen muistotapahtumista. Sama ohjelma on koettavissa 12.3. Eurajoki-salissa sekä 13.3. Kangasala-Talossa. Esko Roine toimii tapahtumassa kertojana sekä yhtenä laulajana.

Paikkoja voi tiedustella kyseisiltä paikkakunnilta suoraan sekä ainakin Salon ja Kangasalan esityksistä myös Lippupisteen kautta numerosta 0600 900 900.

Lisämatka Johannekseen 10. – 12.6.2018 Majoitus Viipurissa.

Varaukset Liisa Katajaiselta, puh. 040 7410425
tai matkatoimistolta, VISTAMATKAT, puh. 02 477 5600

Ajan hengen mukaisesti Eeva myös piiloutui miehisten nimimerkkien taakse saadakseen työnsä arvostusta. Metsäpirtissä Karjalan Kannaksella syntynyt Eeva onkin jäänyt monelle tuntemattomaksi.

Helena Eevan elämäntarinaa lähtivät etsimään sekä Riepumatto-musiikki-näytelmän tekijät että videoryhmä, joka on taltioinut tämän näytelmän esityksiä erilaisilla paikkakunnilla. Rakkaus ja sota -dokumentissa Helena Eevan, näyttelijöiden ja yleisön tarinat nivoutuvat toisiinsa tavalla, joka kutoo muistoista ja tästä päivästä erikoisen kokonaisuuden.

Monet Helena Eevan tuntenet henkilöt, kuten Helenan tytär ja Toivo Kärjen poika, kertovat mitä he hänestä muistavat. Helenan omalaatuinen taitelijaluonne ja hänen kohtalonsa piirtyvät hellävaraisesti filmille.

Esityksiä ja yleisöhaastatteluja on kuvattu mm. Jokelassa, Tampereella, Kurikassa, Mynämäellä ja Helsingissä.

”Yleisö on tärkeä”, sanoo elokuvan ohjaaja Erkki Seiro. Näytelmän yleisöllä on usein Helena Eevan tavoin evakko-tausta, ja he herkistyvät Helena Eevan lauluille ja elämäntarinalle, joka kaikessa traagisuudessaan sivuaa heidän omaansa.

Tietoa Helena Eevasta:

- Perhe lähti Metsäpirtistä evakkoon 1939, mutta Helena jäi sota-alueelle lotaksi 16-vuotiaana.
- Kirjoitti sodan ensimmäisenä iltana tunnetun runonsa ”Kodit palavat” kranaattien rikkomassa Pärssisen kaupassa.
- Yli 240 julkaistua sanoitusta. Tämän lisäksi tukku runoja.
- Siirtyi Musiikki Fazerin kirjanpitäjäksi Helsinkiin Toivo Kärjen suosituksesta vuonna 1951, teki samalla sanoituksia Kärjen sävellyksiin.

Erkki Seiron dokumenttielokuvia:

- Kylmää kultaa (1988) – dokumentti Lapin kullankaivajista
- Kodin onni (1989) – dokumentti muutamista helsinkiläiskodeista 1988-1989
- Oitsaa ei enää ole (1999) – henkilödokumentti merimies Oiva Holsteinista
- Hannu, Kerttu ja Freud (2010)
- Levande (2010) – musiikkidokumentti

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585
Faksi (02) 243 5100
Gsm (0400) 824 767
markku.hiiri@testipiste.fi

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy 9 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoinna: keskiviikkoisin klo 12-17 ja kuukauden ensimmäisenä

ja kolmantena arkilauantaina klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.johannes.fi

sähköposti: Johannesseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone, Kaija Sipilä

ja päätoimittaja.

Lehden toimittajia:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu,

palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset:

- korkeus < 10 cm = 80 €

- korkeus enintään 10-15 cm = 100 €

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2018:

Vuosikerta (9 lehteä) 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.

Lisänumerot 3 €/kpl + mahdolliset toimituskulut.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi jul-

kaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen

jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan,

muu aineisto pyydettyäessä.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti

ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sat-

tuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään

ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy